

امام زین العابدین (ع)؛ پیشوای بی بدیل صبر و تقوا

امام سجاد (ع) در علم، پارسایی، عبادت و دلاوری برجسته ترین فرد روزگار خود بود و همه مورخان برآند که حضرت از همه مردم بخشنده تر و نسبت به فقرا و مستمندان نیکوکارتر بودند.

امام سجاد (ع) در علم، پارسایی، عبادت و دلاوری برجسته ترین فرد روزگار خود بود و همه مورخان برآند که حضرت از همه مردم بخشنده تر و نسبت به فقرا و مستمندان نیکوکارتر بودند.

به گزارش خبرگزاری مهر، امام زین العابدین علیه السلام در روز پنجم شعبان سال (38 هـ ق) در کوفه به دنیا آمد، نامش را سجاد نامیدند. کنیه امام ابوالحسن، ابوالحسین، ابومحمد، ابوعبدالله می باشد. اما القاب شریف امام که بیانگر خصلت های نیکو، و گویای صفات برجسته آن حضرت بود چنین است: زین العابدین، سیدالعابدین، ذوالثقافات، سجاد، زکی، امین، این القاب حکایت از اوصاف والا و خصلت های مهم آن حضرت دارد.

امام زین العابدین علیه السلام در خاندان نبوت و امامت بزرگ شد. در دوران اولیه ی کودکش امیرالمومنین علیه السلام از او مواظبت کرد. از جمله کسانی که عهده دار تربیت امام زین العابدین علیه السلام بود، عموی بزرگوارش امام حسن سرور جوانان اهل بهشت بود. راه و رفتار امام زین العابدین علیه السلام، همچون رفتار پدران بزرگوارش سرچشمه تابش و هدایت انسان ها بود و در راه و رفتار، راه جدش امیرالمومنین (ع) را می پیمود و از سیره و رفتار او پیروی می کرد. امام زین العابدین از همه کس به همسایگانش مهربانتر بود. امام با شیعیان خود چنان رفتار می کرد تا آنان برای دیگر مسلمانان در پارسایی، تقوا و زهد سرمشق شایسته ای باشند. رفتار امام با دشمنان و کینه توزان و ستمکاران نیز با گذشت و بخشش و احسان و نیکی همراه بود.

امام زین العابدین از همه کس بردبارتر بود و بیش از هر کسی خشم خود را فرومی خورد. از جمله عناصر روحی امام علیه السلام، صبر در برابر مصائب و گرفتاری های دردناک است. مصائب و شداید از آغاز تا پایان عمر آن بزرگوار را احاطه کرده بود. از جمله خصلت های ذاتی امام علیه السلام، عزت و بزرگواری آن حضرت است که از پدر بزرگوارش سیدالشهدا علیه السلام به ارث برده است. همه مورخان برآند که حضرت از همه مردم بخشنده تر و دست و دل بازتر و نسبت به فقرا و مستمندان نیکوکارتر بودند. محبوب ترین چیز از نظر امام علیه السلام، صدقه ی پنهانی بود که هیچ کس از آن با خبر نبود.

امامت در عصر امام سجاد (ع) پوشیده و مخفی بود، جز در نظر آن گروه از مومنان که از آن حضرت پیروی می کردند. گروهی از عوامل خطرناک، امام علیه السلام را احاطه کرده بودند و مانع از اظهار مسائل و مطلب مربوط به امامت می شدند. در این حالت بود که امام سجاد مدتی از مردم کناره گرفت و همچون جدش علی (ع) در زمان خلفا عزلت گزید. امام (ع) برای خودش در بیرون شهر مدینه خیمه ای زده بود و به عبادت و نشر علوم مشغول بود و بدین وسیله خون خود و باقیمانده ی اهل بیت (ع) را حفظ کرد و آنان را از شر کین حکومت سیاه اموی نجات داد.

امام سجاد در علم، پارسایی، عبادت، دلاوری از مردان برجسته ی روزگار بود و از همه ی اولاد امیرالمومنین بالاتر بود. مردی پرهیزگار بود و دل ها را به خود جذب می کرد. از جمله نشانه های امامت آن حضرت اخباری است که از پیشامد بعضی از رویدادهای آینده خبر داد و پس از ده ها سال همچنان که فرموده بود تحقق یافته و این از نظر شیعه یکی از نشانه های امامت به شمار می آید، زیرا که خبر دادن از امور غیبی یکی از مکنونات علم خداوند تعالی است و خداوند آن را جز به انبیا و اوصیا نمی دهد. از جمله اخبار غیبی که امام سجاد علیه السلام بیان کرد شهادت فرزندش جناب زید بود. از دیگر خبرهای غیبی که امام حسین علیه السلام از پیش خبر داده بود این بود که فرمود: عمر بن العزیز زمام امور مسلمین را به دست خواهد گرفت ولی مدت زیادی حکومتش نخواهد پایید که او از دنیا می رود و همین طور هم شد.

امام زین العابدین همراه پدرش در کربلا حضور داشت و با دلی پرانده، شاهد شهادت پدر بود. امام حسین (ع) به او اجازه ی پیکار نداد. چرا که با شهادت امام سجاد (ع) سلسله ی مقدس امامت گسسته می شد. پس از شهادت پدر، او کاروان سالار اسیران اهل بیت بود. در طول این سفر پرماجر، امام زین العابدین با سخنان کوبنده ی خود، توانست روح ندامت را در میان مردم زنده کند.

او در خطبه هایی که در کوفه و شام ایراد کرد از اهداف والای انقلاب حسین (ع) پرده برداشت و ماهیت پلید امویان را برای مردم فاش کرد. امام سجاد آن چنان بنیان های حکومت بنی امیه را لرزاند که یزید بن معاویه ناچار شد، خود را نسبت به قتل امام حسین (ع) و یارانش بی گناه جلوه دهد.

پیامد مبارزه امام برای بیداری روح ندامت در کوفه، در قیام توابعین (توبه کنندگان) تبلور یافت. از آنجا که در دوران حکومت امویان، فساد اخلاقی در گوشه گوشه ی جامعه رخنه کرده بود امام توانست مفهوم واقعی بندگی و عبادت خدا را تفسیر کند و با این روش توانست به شکل موثری از رشد فساد اخلاقی و دنیاپرستی در جامعه اسلامی جلوگیری کند. روح بلند امام و علم و اخلاق او خاطره ی اجداد طاهرینش را در ذهن ها زنده می کرد.

امام فرهنگ فکری عظیمی را در عقاید مسایل اجتماعی و حقوقی به جای گذارد و در حقیقت جایگاه او، در میان مردم، از جایگاه خلیفه بالاتر و والاتر بود. در طول زندگی خود با برخی از حاکمان اموی هم عصر بود، که آنان عبارتند از یزید بن معاویه، مروان بن حکم و عبدالملک مروان.

صحیفه سجادیه یا صحیفه کامله، و رساله الحقوق، از مجموعه فضل و فصاحت آن حضرت می باشد. وفات حضرت سجاد(ع) در مدینه در ماه محرم سال 94 یا 95 هـ.ق اتفاق افتاد.